

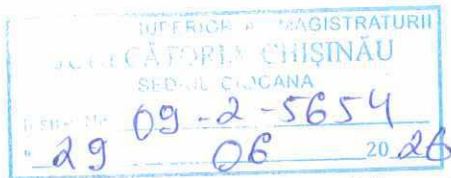
JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU
(sediul Ciocana)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, 24/1, MD-2044

E-mail: jci@justice.md; Tel.: /+373 22/ 42-53-22; 34-41-07

www.instante.justice.md

Curtea Constituțională

Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, MD- 2004

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, Vă expediază în adresa Dvs, cauza nr. 10-819 /2026 Bulat Natalia pentru examinarea sesizării privind ridicarea neconstituționalității în privința articolelor indicate în sesizare.

Anexa: Cauza nr. 10-819/2026, pe 26 file.

Constantin Damaschin
Președinte interimar al Judecătoriei Chișinău

Grefier: Alexandra Darii

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

ÎNCHEIERE

18 iunie 2026

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

Judecătorul de instrucție Ion Dadu, a examinat în lipsa părților, cererea avocatului Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat** privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depusă de către avocatul Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat**, în condițiile art. 313 Cod de procedură penală împotriva actelor organului de urmărire penală, ale procurorului și ale procurorului ierarhic superior, instanța de judecată,

A C O N S T A T A T :

Avocatul Ivan Ungurean în interesele învinuitei **Natalia Bulat** a depus la data de 16 aprilie 2026, o plângere în conformitate cu prevederile art. 313 Cod de procedură penală al RM, solicitând:

1. Asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil (dreptul la apărare și dreptul acces la rezultatele depline și originale ale MSI) și dreptul la viața privată lui **Natalia BULAT**.
2. Aplicarea directă a art. 6 și art. 8 din Convenție.
3. Prezentarea de către procuror în instanța de judecată a materialelor corespunzătoare, în conformitate cu art. 313 alin. (4) din CPP.
4. Disponerea, printr-o încheiere motivată, examinării plângerii în cadrul ședinței de judecată pentru prezentare la proces a părților, cu citarea procurorului, a persoanei care a depus plângerea- **Natalia BULAT**, părții apărării precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii.
5. Admiterea prezentei plângeri.
6. Constatarea lipsei răspunsului procurorului ierarhic superior în termenul prevăzut de lege la plângerea din 30 martie 2026.
7. Constatarea faptului că se ridică cu vehemență aspectele ce țin de corectitudinea și legalitatea măsurilor speciale de investigații, lipsa unui control efectiv, modul abuziv de înfăptuire a acestora, refuzul de a prezenta rezultatele măsurilor speciale de investigații, lipsa unei ordonanțe motivate de informarea lui **Natalia BULAT** fiind supusă măsurii speciale de investigații, a prezentării și imposibilitatea de a lua cunoștință de informațiile de pe suportul informațional, precum și abuzurile admise de agenții statului care au afectat drepturile și interesele lui **Natalia BULAT**, conform art. 6 și 8 din Convenție.
8. Anularea ordonanței procurorului din 17 noiembrie 2025 ca fiind contrară standardelor naționale și internaționale.
9. Disponerea procurorului de caz de a examina temeinic și regulamentar obiecțiile și problemele înaintate de către învinuită și partea apărării în plângerea respectivă și asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale lui **Natalia BULAT**, inclusiv prezentarea înregistrărilor originalelor.
10. Constatarea și pronunțarea motivată asupra faptului că a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui **Natalia BULAT**, prin prisma art. 6 și art. 8 din CEDO.
11. Informarea noastră, în termenii legali prevăzuți de legislația în vigoare, despre examinarea plângerii respective.

Întru conformarea prevederilor procesual-penale în vigoare vizate în art. 313 alin. (4) Cod de procedură penală al RM, prin notificare, părțile au fost informate că examinarea plângerii se va petrece la data de 18.05.2026, în lipsa părților, totodată procurorul fiind obligat să prezinte instanței de judecată materialele corespunzătoare vizate prin plângerea petiționarei, în vederea unei examinări obiective a plângerii, care au fost prezentate de către procuror, și examinate în cadrul acestei cauze.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 18.05.2026, în legătură cu necesitatea unui termen suplimentar pentru studierea minuțioasă a materialelor la plângerea avocatului Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat**, se impune necesitatea fixării unui nou termen pentru examinarea plângerii avocatului Ivan Ungurean înaintată în interesele petiționarei Natalia Bulat în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, și anume pentru data de 18.06.2026.

La data de 17 aprilie 2026 avocatul Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat** a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând:

Sesizarea Curții Constituționale referitor la verificarea constituționalității a:

- articolul 136 alin. (8) din Codul de procedură penală (în continuare- CPP), în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art 134 alin. (1) pct. 1 din CPP;

- textul „cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații” din articolul 136 alin. (12) din CPP inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz;

- articolul 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. în același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată.

Transmiterea, în adresa Curții Constituționale, a dosarului nr. 10-819/2026.

Studiind temeiurile de fapt și de drept invocate în cerere și raportându-le, per ansamblu, condițiilor speței, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționale în cadrul examinării cauzei, reieșind din considerentele ce urmează.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (3), alin. (3/1) și alin. (3/2) din Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

24

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

Instanța reține că excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale. Ea reflectă existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Edictarea și aplicarea corectă, uniformă și în spiritul principiilor constituționale a legii reprezintă pilonul statului de drept, iar, în consecință, excepția de neconstituționalitate constituie o garanție constituțională a drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abateri ale legiuitorului prin instituirea unor norme contrare Constituției.

Conform art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova: Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la pct. 82.

Totodată, instanța remarcă că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține că verificarea constituționalității **articolul 136 alin. (8) din Codul de procedură penală**, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1) din Cod de procedură penală; textul, cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații” din **articolul 136 alin. (12) din Codul de procedură penală**, inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de

control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz; *articolul 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații*, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. În același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată, formează obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Concomitent, se atestă că în conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, sesizarea înaintată de către petiționar întrunește condiția că norma vizată poate fi supusă controlului constituționalității, ori aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei.

În cauza Ivanciuc vs Romania (decizia nr.18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției Europene, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (Coëmeșialții v. Belgia, cererile nr.32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, și Wynen v. Belgia, cererea nr.32576/96, § 41)”.

De asemenea, instanța reține că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 § 1 din Convenție Europene.

Urmare a celor invocate, instanța găsește necesar a admite cererea avocatului Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat**, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra textului de lege și anume: - articolul 136 alin. (8) din Codul de procedură penală (*în continuare-CPP*), *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art 134 alin. (1) pct. 1 din CPP;*

- textul „*cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații*” din articolul 136 alin. (12) din CPP inclusiv *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz;*

- articolul 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ*

jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. în același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 41, Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția Republicii Moldova, în acord cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, instanța de judecată –

DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat** privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depusă de către avocatul Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat** în condițiile art. 313 Cod de procedură penală împotriva actelor organului de urmărire penală, ale procurorului și ale procurorului ierarhic superior.

Se ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității asupra textului de lege - articolul 136 alin. (8) din Codul de procedură penală (*în continuare- CPP*), în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art 134 alin. (1) pct. 1 din CPP;

- textul „cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații” din articolul 136 alin. (12) din CPP inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz;

- articolul 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. în același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea avocatului Ivan Ungurean în interesele petiționarei **Natalia Bulat**.

Încheierea separat nu este susceptibilă căilor de atac, însă poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana)

Ion DADU

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate a

- articolului 136 alin. (8) din Codul de procedură penală, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP;*
- textului „*cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații*” din articolul 136 alin. (12) din CPP, *inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz;*
- articolului 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. În același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată.*

Autorul excepției de neconstituționalitate

Persoană fizică

1. Nume: **BULAT**

2. Prenume: **Natalia**

5. Reprezentant: **Avocat - Ivan UNGUREAN,**

Instanța de judecată

1. Denumirea instanței de judecată/sediu: **Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)**

2. Judecător/complet de judecată: **Ion DADU**

3. Adresa instanței de judecată: **str. Mihai Sadoveanu, nr. 24/1, or. Chișinău, Republica Moldova**

4. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată: **(+373 22) 34-26-20, jci@justice.md.**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

La 29 mai 2025, prin ordonanța organului de urmărire penală a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. 2025970335, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) și art. 332 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova (în continuare – CP).

Ulterior, la 20 august 2025, de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție (în continuare - CNA) a fost pornită urmărirea penală în cauza penală nr.2025970492, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. art. 324 alin. (3), 325 alin. (3), 326 alin. (1), 326 alin. (I1) din CP.

La 21 august 2025, cauzele penale respective au fost conexe într-o singură procedură, fiindu-i atribuit numărul de ordine 2025970335.

Urmărirea penală în cauza penală nr. 2025970632 a fost pornită la 28 octombrie 2025, de către CNA, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) și art. 326 alin. (1) din CP.

Urmărirea penală în cauza penală nr. 2025970633, a fost pornită la 28 octombrie 2025, de către CNA, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1/1) din CP.

Urmărirea penală în cauza penală nr. 2025970634, a fost pornită la 28 octombrie 2025, de către CNA, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1/1) din CP.

Urmărirea penală în cauza penală nr. 2025970635 a fost pornită la 28 octombrie 2025, de către CNA, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art.326 alin. (1/1) din CP.

La 28 octombrie 2025, cauzele penale nr. 2025970335, nr. 2025970632, nr. 2025970633, nr. 2025970634 și nr. 2025970635 au fost conexe într-o singură procedură, fiindu-le atribuit numărul 2025970335.

La 15 decembrie 2025, de către CNA, a fost pornită urmărirea penală în cauza nr.2025970714, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) din Codul penal.

Urmărirea penală în cauza penală nr. 2025970715 a fost pornită la 15 decembrie 2025, de către CNA, în temeiul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute de art.325 alin. (1) din CP. Tot la data de 15 decembrie 2025 cauzele penale nr.2025970335, nr.2025970714 și 2025970715 au fost conexe într-o singură procedură, atribuindu-le un număr statistic unic 2025970335.

Prin ordonanța procurorului din 31 octombrie 2025, Natalia Bulat a fost pusă sub învinuire conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5), art. 332 alin. (1), art. 324 alin. (3), art. 326 alin. (1), art. 326 alin. (1), art. 326 alin. (1), art. 326 alin. (1) și art. 324 alin. (1) din CP.

Prin încheierea judecătorească nr. 13-4097/2025 din 30 mai 2025, s-a dispus autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații — interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice efectuate de pe numărul de telefon utilizat de Bulat Natalia cu calcularea termenului din 30.05.2025 până la 29.06.2025.

Ulterior măsura specială de investigații — interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice a fost prelungită prin încheierea și mandatul judecătoresc nr. 13-4830/2025 din 27 iunie 2025, nr. 13-5492/2025 din 21 iulie 2025, nr. 13-6627/2025 din 25 august 2025, nr. 13-7464/2025 din 23 septembrie 2025 și nr. 13-8090/2025 din 16 octombrie 2025.

În continuare, Natalia Bulat solicită de la procuror prezentarea copiei unor acte procesuale, inclusiv rezultatele măsurilor speciale de investigații - interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice în privința lui Natalia Bulat.

La 30 martie 2026, procurorul pune la dispoziția lui Natalia Bulat unele acte selective ce țin de măsura specială de investigații- interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice, însă refuză să prezinte înregistrările audio, comunicându-se întrucât rezultatele măsurilor speciale de investigații conțin date ce dezvăluie mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații, iar divulgarea acestei categorii de informații este interzis conform regimului de protecție a informațiilor secrete și a legislației procesual penale.

La 30 martie 2026, a fost depusă o plângere din partea lui Natalia Bulat și partea apărării, Ivan Ungurean la procurorul ierarhic superior prin care s-a solicitat, *inter alia*, asigurarea respectării dreptului la un proces echitabil (dreptul la apărare și dreptul acces la rezultatele depline și originale ale MSI) și dreptul la viața privată lui Natalia Bulat, aplicarea directă a art. 6 și art. 8 din Convenție, admiterea prezentei plângeri, contestăm cu vehemență corectitudinea și legalitatea măsurilor speciale de investigații, lipsa unui control efectiv, modul abuziv de înfăptuire a acestora, refuzul de a prezenta rezultatele măsurilor speciale de investigații, lipsa unei ordonanțe motivate de informarea lui Natalia Bulat fiind supusă măsurii speciale de investigații, a prezentării și imposibilitatea de a lua cunoștință de informațiile de pe suportul informațional, precum și abuzurile admise de agenții statului care au afectat drepturile și interesele lui Natalia Bulat, conform art. 6 și 8 din Convenție, anularea ordonanței procurorului din 17 noiembrie 2025 ca fiind contrară standardelor naționale și internaționale, dispunerea procurorului de caz de a examina temeinic și regulamentar obiecțiile și problemele înaintate de către învinuită și partea apărării în plângerea respectivă și asigurarea drepturilor și libertăților fundamentale lui Natalia Bulat, constatarea și pronunțarea motivată asupra faptului că a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale bănuitei Natalia Bulat, prin prisma art. 6 și art. 8 din Convenție, etc.

Procurorul ierarhic superior nu răspunde la plângerea depusă de Natalia Bulat și partea apărării, Ivan Ungurean din 30 martie 2026.

La 16 aprilie 2026, Natalia Bulat reprezentată de partea apărării, Ivan Ungurean, depune o plângere la judecătorul de instrucție referitor la lipsa răspunsului procurorului ierarhic superior în termenul prevăzut de lege, ordonanța privind apreciere rezultatelor măsurii speciale de investigație — interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice din 17 noiembrie 2025, corectitudinea și legalitatea măsurilor speciale de investigații, lipsa unui control efectiv, modul abuziv de înfăptuire a acestora, refuzul de a prezenta rezultatele măsurilor speciale de investigații, lipsa unei ordonanțe motivate de informarea lui Natalia Bulat fiind supusă măsurii speciale de investigații, a prezentării și imposibilitatea de a lua

cunoștință de informațiile de pe suportul informațional, precum și abuzurile admise de agenții statului care au afectat drepturile lui Natalia Bulat, conform art. 6 și 8 din Convenție.

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a înregistrat plângerea sub nr. 09-1-19511 din 16 aprilie 2026 și urmează să examineze în cadrul dosarului nr. 10-819/2026, în lipsa părților, plângerea depusă.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare dispozițiile legale cuprinse în:

- articolul 136 alin. (8) din Codul de procedură penală (*în continuare- CPP*), *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP;*

- textul „*cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații*” din articolul 136 alin. (12) din CPP *inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz;*

- articolul 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. În același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată.*

în raport cu prevederile articolului 20, 23, 26, 28 și 30 în coroborare cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională (*în continuare -Curtea*) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 06 mai 1997 (§§ 3.3 și 3.4) prevede faptul că excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sunt necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate, existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate și obiectul excepției de neconstituționalitate (care este mai larg, incluzând nu numai legile, ci și alte acte normative).

Sintagma „*excepția de neconstituționalitate*”, în sensul dispoziției art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, poate fi interpretată ca o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau altui act normativ în întregul său ori, în majoritatea cazurilor, parțial cu normele constituționale.

Având la baza rațiunea și esența instituției „*excepției de neconstituționalitate*”, dreptul de a ridica excepția aparține tuturor instanțelor judecătorești, respectiv judecătorilor din cadrul acestora, care trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor (*HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, §§ 95 și 98*).

Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 (§ 81-83) statuează faptul că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea menționează că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții, decât doar în condițiile prevăzute mai sus.

Accesul cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională conferă eficiență dreptului de acces liber la justiție și dreptului la apărare. Refuzul nemotivat de ridicare a excepțiilor de neconstituționalitate, precum și lipsa remediului de contestare separată a acestui refuz, îngreudește drepturile fundamentale și, în ansamblu, dreptul la un proces echitabil.

În aceste circumstanțe, în cauza vizată, s-a depus o cerere referitor la aplicarea unei norme care este reglementată de lege organică, și anume CPP și Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații. În același timp, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces, și anume, învinuita Natalia Bulat în comun

cu reprezentantul acesteia, partea apărării, Ivan UNGUREAN, drepturile și interesele învinuitei putând fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

O hotărâre anterioară a Curții pe baza - articolului 136 alin. (8) din CPP, *în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP; - textului „cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații” din articolul 136 alin. (12) din CPP inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz; - articolului 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. În același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată, nu există.*

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.”.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște
drepturile și îndatoririle

„(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”.

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”.

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

„Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”.

Articolul 30

Secretul corespondenței

„(1) Statul asigură secretul scrisorilor, al telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare.

(2) De la prevederile alineatului (1) se poate deroga prin lege în cazurile când această derogare este necesară în interesele securității naționale, bunăstării economice a țării, ordinii publice și în scopul prevenirii infracțiunilor.”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi
sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.”.

Articolul 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”.

Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003

Articolul 136

Consemnarea măsurilor speciale de investigații

„[...]”

(8) La examinarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații, ofițerul de urmărire penală sau procurorul examinează modul de desfășurare a măsurii speciale de investigații, precum și respectarea condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații. În cazul în care constată că prin acțiunile întreprinse ofițerul de investigații a încălcat vădit drepturile și libertățile

persoanei, procurorul declară nule rezultatele efectuării măsurii speciale de investigații și sesizează autoritățile competente.

[...]

(12) Din momentul informării prevăzute la alin. (10), persoana supusă măsurii speciale de investigații are dreptul să ia cunoștință de actele de dispoziție privind dispunerea, autorizarea și prelungirea efectuării măsurii speciale de investigații, de procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații și de informațiile de pe suportul informațional, eliberându-i-se, la cerere, copiile acestora, cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații.”

Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații

Articolul 26

Contestarea măsurilor speciale de investigații

„[...]

(2) Cererea de contestare se adresează procurorului ierarhic superior în termen de cel mult 15 zile de la data aducerii la cunoștință a ordonanței și se depune direct acestuia sau procurorului care a emis actul contestat. În cazul în care cererea de contestare a fost depusă procurorului care a emis actul contestat, acesta este obligat, în termen de cel mult 48 de ore de la primire, să transmită procurorului ierarhic superior cererea de contestare, însoțită de explicațiile sale și de procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații cu toate anexele la acesta.

[...]

(4) Procurorul ierarhic superior examinează cererea de contestare în termen de cel mult 5 zile și dispune, prin ordonanță, care nu poate fi contestată:

- a) admiterea cererii de contestare cu anularea ordonanței procurorului ierarhic inferior și pronunțarea unei noi decizii pe marginea celor contestate;
- b) respingerea cererii de contestare cu menținerea ordonanței procurorului ierarhic inferior.”

Articolul 20 din Constituție, care reglementează dreptul de acces liber la justiție, își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenție (DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 25), iar articolul 26 din Constituție, care garantează în mod distinct dreptul la apărare, își găsește corespondența în articolul 6 § 3 din Convenție. Astfel, garanțiile stabilite de articolul 26 de Constituție reprezintă aspecte precise ale dreptului la un proces echitabil prevăzute de articolul 20 din Constituție și articolul 6 § 1 din Convenție (a se vedea DCC nr. 54 din 4 iunie 2024, §§ 25 și 26).

Mai mult, articolul 20 din Constituție are același câmp de aplicare ca dreptul la un proces echitabil garantat de Convenție (HCC nr. 2 din 23 ianuarie 2020, §28).

Condiția din articolul 6 § 1 din Convenție, potrivit căreia cauzele trebuie examinate în mod echitabil, trebuie înțeleasă în sensul asigurării respectării principiilor fundamentale ale procesului judiciar, i.e. a principiului contradictorialității și a dreptului la apărare,

ambele instituind egalitatea deplină a părților în proces (DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 28).

Curtea, prin hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016 (pct. 52-54) a subliniat faptul că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele procesual-penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, care se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență. Astfel, legea constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă, iar calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept, care, aparent, descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma, care nu corespunde criteriilor clarității, este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, pct. 10).

Prin hotărârea Curții Constituționale din 27 mai 2014, nr. 14 (pct. 84) se specifică faptul că formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii. Legea urmează să întrunească standardul calității, aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (cauza Rohlena c. Cehiei, Hotărârea din 27 ianuarie 2015, pct. 50; cauza Vasiliauskas c. Lituaniei, Hotărârea din 20 octombrie 2015, pct. 154; cauza Koprivnikar c. Sloveniei, Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 48).

Curtea a reținut în jurisprudența sa că articolul 8 din Convenție, împreună cu jurisprudența care-l dezvoltă, stă la baza interpretării articolului 28 din Constituție (a se vedea HCC nr. 29 din 12 decembrie 2019, § 39). Deși aspectele privind respectarea secretului corespondenței intră în câmpul de aplicare al dreptului la respectarea vieții private, Constituția Republicii Moldova garantează un drept separat la articolul 30. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (*în continuare – Curtea Europeană*) a menționat că, în sensul articolului 8 din Convenție, comunicațiile telefonice se includ în noțiunea de „viață privată” și de „corespondență” (a se vedea Iordachi și alții c. Republica Moldova, Hotărârea din 10 februarie 2009, § 29).

Din analiza normelor contestate rezultă că o persoană față de care există anumite probe că a săvârșit infracțiunea ce se investighează, nu poate contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înlăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații în privința sa, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134

alin. (1) pct. 1 din CPP, deoarece legislația nu prevede nici o procedură de recurs în acest sens, contrar articolului 28 și 30 din Constituție și articolului 8 din Convenție.

Mai mult, organele de drept oricând și fără o minimă justificare pot refuza prezentarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații pe motiv că conțin „date” ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații, în același timp, legislația nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz, contrar normelor constituționale prenotate și articolului 6 și 8 din Convenție.

Articolul 6 § 1 din Convenție pretinde ca acuzarea să-i dezvăluie apărării toate probele materiale aflate în posesia sa, care pledează pentru sau împotriva acuzatului. Totuși, dreptul la divulgarea probelor relevante nu este un drept absolut. În orice procedură penală pot exista interese concurente, cum ar fi securitatea națională sau necesitatea protejării martorilor care riscă represalii sau a păstrării în secret a metodelor poliției de investigare a infracțiunilor, care trebuie puse în balanță cu drepturile acuzatului. Astfel, în baza articolului 6 § 1 din Convenție, sunt permise doar măsurile restrictive ale exercițiului drepturilor apărării care sunt strict necesare. Mai mult, pentru a se asigura faptul că acuzatul beneficiază de un proces echitabil, obstacolele instituite în calea apărării printr-o limitare a exercițiului drepturilor sale trebuie să fie contrabalansate suficient de procedurile desfășurate de autoritățile judiciare.

Se pare că legea nu prevede nicio excepție de la regula respectivă, chiar dacă există încălcări vădite a legislației și modului de efectuare a măsurilor speciale de investigație sau refuzul furnizării informațiilor nu este nejustificat pe măsură ce nu conțin „date” ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații, încălcându-se drepturile fundamentale ale persoanei. Aplicând normele contestate, în speță, instanța de judecată trebuie să respingă plângerea ca fiind inadmisibilă, lăsând-o fără examinare, indiferent de faptul existenței unor motive întemeiate sau încălcări vădite a legislației și modului de efectuare a măsurilor speciale de investigație, prezentă care justifică acordare dreptului acuzatului sau persoanei de a contesta și să fie supusă spre examinare această plângere de către un organ jurisdicțional independent și imparțial.

Acest fapt ar putea afecta principiul protejării unor interese publice cu respectarea caracterului echitabil, privită în ansamblul său și respectarea vieții private. Astfel, s-a identificat un conflict între obligația pozitivă a statului de a proteja unele interese publice și dreptul acuzatului/persoanei ca procesul său să aibă loc cu respectarea principiului „egalității armelor”, „dreptului la apărare” „contradictorialității” și „a vieții private” prevăzut de articolul 6 și 8 din Convenție. Or, s-a identificat un conflict între principii, inclusiv în interiorul dreptului la un proces echitabil.

În consecință, devine incident dreptul fundamental prevăzut de articolului 20, 23 și 26, 28 și 30 în coroborare cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova în situația în care dispoziția legală este lacunară și nu oferă acuzaților/persoanelor să beneficieze de dreptul de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înlăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP, iar organelor de drept atribuindu-le competență de

a decide nedefinit, oricând, fără o minimă justificare și respectare a garanțiilor pot refuza prezentarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații pe baza unei sintagme neclare și nedefinite în legislație „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, limitați în substanță de posibilitatea și dreptul de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial acest refuz.

Acest caracter imprevizibil și neclar al textului de lege devine evident datorită imposibilității de continuare sau explicare a acestuia în anumite limite normative, iar agenții statului, care le aplică, le pot interpreta după bunul lor plac, diferit de la caz la caz și de la o etapă de soluționare a cauzei la alta. Evident, o dată ce agentul statului care aplică măsura specială de investigație admite anumite abuzuri, acesta va apela de fiecare dată la sintagma „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, din cuprinsul 136 alin. (12) din CPP, și nu pentru a nu dezvălui mijloacele secrete, dar pentru a acoperi ilegalitățile sale sau a colegilor săi.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Așa cum prevede prima teză a articolului 54 alin. (2) din Constituție, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege. Principiul legalității presupune îndeplinirea standardului calității prevederilor legale aplicabile (HCC nr. 16 din 19 iunie 2020, § 48). Pentru ca legea să îndeplinească cerința calității, ea trebuie să precizeze, cu suficientă claritate, întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, fără a decide în mod diferit de la caz la caz (cauza *Sissanis c. României*, Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pct. 66).

Potrivit art. 54 alin. (1) - (3) din Constituție în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

În primul rând, un aspect fundamental al dreptului la un proces echitabil constă în faptul că urmărirea penală și judecarea cauzei, inclusiv elementele urmăririi care au legătură cu procedura, trebuie să aibă un caracter contradictoriu și să existe o egalitate a armelor între acuzare și apărare (cauza *Fitt c. Regatul Unit*, Hotărârea din 16 februarie 2000, § 44).

Astfel, ea reiterează că, cerințele paragrafului 3 de la articolul 6 reprezintă aspecte particulare ale dreptului la un proces echitabil garantat de paragraful 1 al acestui articol (cauza *Van Geyseghem c. Belgiei*, Hotărârea din 21 ianuarie 1999, § 27).

Cu referire la interceptarea și la înregistrarea comunicărilor la etapa urmăririi penale, Curtea Europeană a stabilit garanțiile minime, în condițiile articolului 8 din Convenție, pe care legea trebuie să le conțină pentru a se evita abuzurile: (i) natura infracțiunilor care pot da naștere unei interceptări; (ii) cercul de persoane ale căror comunicări pot fi interceptate; (iii) limita duratei interceptării; (iv) trebuie stabilită procedura care trebuie urmată pentru examinarea, utilizarea și stocarea datelor obținute; (v) trebuie stabilite măsurile care trebuie întreprinse pentru comunicarea informațiilor către părți și existența unei căi de atac efective; (vi) circumstanțele în care datele interceptate pot sau trebuie să fie șterse sau nimicite (HCC nr. 31 din 23 septembrie 2021, § 37).

Curtea a constatat că informațiile privind conversațiile telefonice cad sub incidența noțiunii de corespondență și sunt protejate de articolul 30 din Constituție și articolul 8 din Convenție (HCC nr. 22 din 19 decembrie 2023, § 52).

a) Principii generale privind exigența garanțiilor minime în contextul special al măsurilor secrete de urmărire cu dreptul la respectarea vieții private.

Curtea Europeană reiterează, convorbirile telefonice sunt parte integrantă a noțiunilor de „viață privată” și „corespondență” în sensul Articolului 8 din Convenție (a se vedea cauza Weber și Saravia c. Germaniei, Hotărârea din 29 iunie 2006, § 77).

În cauzele Centrum För Rättvisa c. Suediei, Hotărârea din 25 mai 2021 și Big Brother Watch și alții c. Regatul Unit, Hotărârea din 25 mai 2021, Curtea Europeană a examinat compatibilitatea legislațiilor naționale ale statelor reclamate privind regimul supravegherii secrete cu dreptul la respectarea vieții private. Deși nu a abordat în mod expres diferențele dintre interceptarea în masă și cea direcționată, Curtea Europeană a menționat că garanțiile celei din urmă trebuie să fie adaptate pentru a reflecta caracteristicile precise ale regimului interceptării. Astfel, Curtea Europeană a stabilit că este imperios ca legislația națională să stabilească cu suficientă claritate categoriile în privința cărora interceptarea în masă a comunicărilor poate fi autorizată, circumstanțele în care comunicările unei persoane pot fi interceptate, autorizarea prealabilă de către un organ independent, perioada maximă pentru care poate fi dispusă măsura, procedura examinării, utilizării și stocării acestor date, precauțiile întreprinse pentru comunicarea datelor altor persoane, circumstanțele în care aceste date pot fi șterse sau distruse și **controlul proporționalității și necesității măsurii întreprinse la fiecare etapă a procesului**. Curtea Europeană a precizat că aceste garanții fundamentale constituie piatra de temelie a oricărei cereri pe baza articolului 8 referitoare la interceptări (a se vedea Centrum För Rättvisa c. Suediei, Hotărârea din 25 mai 2021, §§ 254-262, și Big Brother Watch și alții c. Regatul Unit, Hotărârea din 25 mai 2021, §§ 340 – 343, § 348).

Curtea Europeană a reiterat abordarea adoptată în hotărârea Klass și alții, conform căreia legile și practicile care autorizează și instituie un sistem de supraveghere secretă a comunicațiilor generează, prin simpla lor existență, în rândul tuturor celor cărora li s-ar putea aplica legislația, un risc de supraveghere care în mod necesar restrânge libertatea de comunicare între utilizatorii serviciilor de telecomunicații și astfel constituie, în sine, o ingerință în exercitarea de către reclamanți a drepturilor lor care decurg de la articolul 8,

indiferent de măsurile luate în fapt în privința lor (a se vedea și cauza Iordachi și alții c. Republicii Moldovei, Hotărârea din 10 februarie 2009, §§ 30-35).

În cauza Kennedy c. Regatului Unit, Hotărârea din 18 mai 2010, Curtea Europeană a declarat că trebuie avute în vedere considerațiile speciale care justifică, în cauzele având ca obiect măsuri de supraveghere secretă, derogarea de la abordarea sa generală constând în a nega persoanelor dreptul de a se plânde *in abstracto* de o anumită lege. Curtea Europeană a precizat că **principala considerație este aceea că este necesară asigurarea că natura secretă a acestor măsuri nu face ca acestea să fie inatacabile în practică și să fie exceptate de la controlul exercitat de autoritățile judiciare naționale și de Curtea Europeană.** Aceasta a considerat că, pentru a hotărî într-o anumită cauză dacă o persoană se poate plânde de o ingerință ca urmare a simplei existențe a unei legislații care permite măsuri de supraveghere secretă, **trebuie să ia în considerare disponibilitatea unei căi de atac efective interne**, dar și riscul ca măsurile de supraveghere secretă să fi fost aplicate persoanei respective. Curtea Europeană a adăugat că, **atunci când nu există nicio posibilitate de a contesta aplicarea unor măsuri de supraveghere secretă la nivel intern, nu sunt nejustificate suspiciunile și temerile populației cu privire la modul abuziv în care pot fi folosite atribuțiile de supraveghere secretă, Curtea Europeană a concluzionat că, în acest caz, este necesar un control mai amplu din partea sa** (§ 124).

În acest context, abordarea din cauza Kennedy c. Regatului Unit, Hotărârea din 18 mai 2010 este cea mai potrivită pentru necesitatea de a asigura faptul că natura secretă a măsurilor de supraveghere nu face ca acestea să fie inatacabile în practică și exceptate de la controlul exercitat de autoritățile judiciare naționale și de Curtea Europeană. Prin urmare, Curtea Europeană admite că un reclamant se poate pretinde victimă a unei încălcări cauzate de simpla existență a unor măsuri de supraveghere secretă sau a unei legislații care autorizează astfel de măsuri dacă sunt îndeplinite următoarele condiții.

În primul rând, Curtea Europeană va lua în considerare domeniul de aplicare a legislației care autorizează măsuri de supraveghere secretă și va cerceta dacă reclamantul poate fi, eventual, afectat de legislația în litigiu, fie pentru că acesta aparține unui grup de persoane vizate de legislație, fie pentru că aceasta vizează în mod direct toți utilizatorii serviciilor de comunicații prin introducerea unui sistem în care oricărei persoane i se pot intercepta comunicațiile.

În al doilea rând, Curtea Europeană **va ține seama de disponibilitatea unei căi de atac la nivel național** și va ajusta nivelul controlului său în funcție de **eficacitatea acestor căi de atac**. În aceste circumstanțe, este întemeiată afirmația că însuși riscul de supraveghere restrânge libertatea de comunicare prin intermediul serviciilor de poștă și telecomunicații și constituie așadar, pentru fiecare utilizator sau utilizator virtual, o ingerință directă în dreptul garantat de articolul 8 din Convenție. Abordarea definită în hotărârea Kennedy oferă așadar Curții Europene flexibilitatea necesară pentru a soluționa toate tipurile de situații care pot apărea în materie de supraveghere secretă, având în vedere particularitățile sistemelor juridice ale statelor membre, și anume **căile de atac existente**, precum și situația personală a fiecărui reclamant.

Totodată, ingerința în dreptul la respectarea vieții private poate fi justificată doar dacă, pe baza articolului 8 § 2 din Convenție, aceasta este prevăzută de lege, urmărește

unul sau mai multe scopuri legitime la care face trimitere § 2 și este necesară într-o societate democratică pentru a atinge un asemenea scop. Expresia „prevăzută de lege” impune ca măsura contestată să aibă atât o bază în legea națională, cât și să fie compatibilă cu preeminența dreptului, care este expres menționată în Preambulul Convenției și inerent în obiectul și scopul articolului 8. Astfel, legea trebuie să întrunească exigențele calității: aceasta trebuie să fie accesibilă persoanei vizate și previzibilă în efectele pe care le produce (cauza Roman Zakharov c. Rusiei, Hotărârea din 4 decembrie 2015, §§ 227 – 228).

b) Principii generale privind exigența calității legii în contextul dreptului la un proces echitabil, implicit dreptul la apărare și dreptul de acces la dosarul cauzei cu natura măsurilor secrete de urmărire.

Curtea notează că articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile (HCC nr. 3 din 14 ianuarie 2021, § 23). Totuși, trimiterea la exigența „previzibilității” în contextul interceptării comunicațiilor nu poate fi la fel ca în multe alte domenii. Previzibilitatea în contextul special al măsurilor secrete de supraveghere, cum ar fi interceptarea comunicațiilor, impune legislației naționale un nivel suficient de claritate, astfel încât să le ofere cetățenilor indicii cu privire la circumstanțele și condițiile în care autoritățile publice sunt îndreptățite să recurgă la aceste măsuri (a se vedea Roman Zakharov v. Rusiei, Hotărârea din 4 decembrie 2015, § 229).

Această afirmație este prezentă în jurisprudența Curții Europene referitoare la calitatea legii care permite interceptarea comunicațiilor începând cu cauza Malone c. Regatul Unit, Hotărârea din 2 august 1984. Deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Necesitatea de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni, care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (cauza Kokkinakis c. Greciei, Hotărârea din 25 mai 1993, pct. 40). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii prea vagi în interpretarea unei prevederi legislative conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale (cauza Liivik c. Estoniei, Hotărârea din 25 iunie 2009, pct. 96–104).

Totodată, standardul calității legii în acest domeniu, dezvoltat de jurisprudența recentă a Curții Europene din cauzele Roman Zakharov c. Rusiei, Hotărârea din 4 decembrie 2015 și Liblik și alții c. Estonia, Hotărârea din 28 mai 2019, a fost considerat aplicabil, *mutatis mutandis*, accesului autorităților la datele privind comunicațiile, care însă nu vizează conținutul acestora, cum ar fi date de transfer și date de localizare.

Astfel, în hotărârea Ekimdzhiev și alții v. Bulgariei, Hotărârea din 11 ianuarie 2022, Curtea Europeană a menționat că retenția generală de date de către furnizorii de servicii de comunicații electronice și accesul la acestea de către autorități în cazuri particulare trebuie însoțite, *mutatis mutandis*, de garanțiile aplicabile măsurilor secrete de supraveghere (§ 395).

Reamintind că „previzibilitatea” în contextul special al măsurilor secrete de supraveghere, cum ar fi interceptarea comunicațiilor, nu poate fi la fel ca în multe alte

35
18

domenii, Curtea Europeană a subliniat că aceasta nu poate presupune că persoana trebuie să prevadă când autoritățile pot să-i intercepteze comunicațiile, astfel încât săși adapteze conduita în modul corespunzător. În special atunci când o putere nelimitată acordată executivului este exercitată în secret, riscul arbitrariului și limitările garanțiilor sunt evidente. Prin urmare, este esențial, în contextul dreptului la un proces echitabil, să existe reguli clare și detaliate cu privire la interceptarea conversațiilor telefonice, în special având în vedere că tehnologiile disponibile devin tot mai sofisticate.

Curtea Europeană a reținut că, la stabilirea caracterului echitabil al procesului în ansamblu, trebuie să se țină seama dacă s-a respectat dreptul la apărare. Astfel, trebuie să se examineze în special dacă vorbim de egalitatea armelor dacă acuzatului i s-a acordat posibilitatea de a avea acces și de a administra probele pe care le consideră necesare pentru a le utiliza în apărarea sa (cauza Rowe și Davis c. Regatul Unit, Hotărârea din 16 februarie 2000, § 60).

Mai mult, de vreme ce implementarea în practică a măsurilor secrete de supraveghere nu este supusă controlului efectuat de către persoanele vizate sau de publicul larg, marja discreționară acordată executivului sau unui autorități exprimată în termenii unei puteri nelimitate ar fi contrară preeminenței dreptului (a se vedea cauza Roman Zakharov c. Rusiei, citat supra, § 230).

Curtea în Hotărârea sa nr. 22 din 19 decembrie 2023, § 62 menționează că în cauzele în care în fața Curții Europene este contestată legislația care permite supravegherea secretă, legalitatea ingerinței este strâns legată de chestiunea îndeplinirii testului „necesității” și, prin urmare, se analizează împreună exigențele „potrivit legii” și „necesității”. În acest sens, „calitatea legii” presupune că legea națională trebuie să fie nu doar accesibilă și previzibilă în aplicarea sa, ci să asigure, de asemenea, că măsurile de supraveghere secrete sunt aplicabile doar atunci când sunt „necesare într-o societate democratică”, în special prin oferirea de garanții adecvate și efective împotriva abuzului.

c) Aplicarea principiilor generale în prezenta cauză

În cauza Iordachi și alții c. Republicii Moldovei, Hotărârea din 10 februarie 2009, § 51, Curtea Europeană consideră necesar de a atenționa că înregistrarea convorbirilor telefonice este o ingerință foarte serioasă în drepturile individului și numai niște motive solide bazate pe o bănuială rezonabilă că persoana este implicată într-o activitate criminală gravă poate servi ca temei de autorizare.

Curtea Europeană menționează că în cauza Association for European Integration and Human Rights and Ekimdzhiiev c. Bulgariei, Hotărârea din 28 iunie 2007, § 84 a făcut o distincție între **două etape a interceptării convorbirilor telefonice: autorizarea măsurii și efectuarea efectivă a interceptării.**

Potrivit prevederilor articolului 136 alin. (8) din CPP la examinarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații, **ofițerul de urmărire penală sau procurorul** examinează modul de desfășurare a măsurii speciale de investigații, precum și respectarea condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații. În cazul în care constată că prin acțiunile întreprinse ofițerul de investigații a

încălcat vădit drepturile și libertățile persoanei, **procurorul** declară nule rezultatele efectuării măsurii speciale de investigații și sesizează autoritățile competente.

Articolul 26 alin. (2) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații prevede că, cererea de contestare se adresează **procurorului ierarhic superior** (...).

Așadar, legislația privind măsurile speciale de investigații, cu privire la etapă a doua a procedurii interceptărilor convorbirilor telefonice, menționate mai sus, aparent, judecătorul de instrucție joacă un rol foarte limitat, iar conform normelor contestate, rolul judecătorului, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP, este strict de autorizare a interceptării și înregistrării comunicărilor, în special, și a măsurilor speciale de investigație, în general. Articolul 136 alin. (5) din CPP statuează că, rezultatele declarate pertinente se copiază pe suport informațional și se anexează împreună cu procesul-verbal la cauza penală prin ordonanța ofițerului de urmărire penală sau a procurorului, iar celelalte rezultate se păstrează la judecătorul de instrucție sau la procurorul care a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații.

Cu toate acestea, legea nu face nici o reglementare expresă care ar prevedea familiarizarea judecătorului de instrucție, cu rezultatele complete a măsurilor speciale de investigații pe care le-a autorizat și nu-l obligă să verifice dacă cerințele legii au fost respectate. Viceversa, prevederile articolului 136 alin. (8) din CPP și articolului 26 a Legii nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, pune în sarcina „*ofițerului de urmărire penală sau procurorului*” competențele supravegherii asupra efectuării acestor măsuri speciale de investigații, autorizate de judecătorul de instrucție, iar controlul prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de judecătorul de instrucție, pune în sarcina „*procurorului ierarhic superior*”.

Se pare că Republica Moldova ce țin de etapă a doua a procedurii interceptărilor și înregistrării comunicărilor telefonice (*efectuarea efectivă a interceptării*), menționate mai sus, a revenit la legislația deficitară, lipsită de garanții efective și contrară articolului 8 din Convenție, de pînă la pronunțarea de către Curtea Europeană a cauzei Iordachi și alții c. Republicii Moldovei, Hotărârea din 10 februarie 2009 unde se indica că,

„ 47 Cu privire la etapă a doua a procedurii interceptărilor convorbirilor telefonice, aparent, judecătorul de instrucție joacă un rol foarte limitat. Conform prevederilor articolului 41 din Cod de procedură penală² rolul judecătorului este de autorizare a interceptărilor.

Potrivit articolului 136 aceluiași Cod, judecătorul de instrucție este în drept de a păstra „casetele cu originalul înregistrării comunicărilor, însoțite de reproducerea integrală în scris a înregistrării ... în locuri speciale, într-un plic sigilat” și să emită „încheiere cu privire la distrugerea înregistrărilor care nu sunt importante pentru urmărirea penală”.

Cu toate acestea, legea nu face nici o reglementare expresă care ar prevedea familiarizarea judecătorului de instrucție, cu rezultatele măsurilor și nu-l obligă să verifice dacă cerințele legii au fost respectate. Viceversa, prevederile articolului 19 a Legii cu privire la activitatea operativă de investigații, aparent pune în sarcina „Procurorului General și adjuncților săi, precum procurorilor teritoriali și specializați” competențele supravegherii asupra efectuării acestor măsuri.

Plus la aceasta, în ceea ce privește realizarea efectivă a măsurilor de urmărire, în a doua etapă, s-ar părea că procedura de interceptare și garanțiile cuprinse în Codul de procedură penală, precum și în Legea

cu privire la activitatea operativă de investigații, sunt aplicabile numai în cadrul unei proceduri penale pendinte, și nu se extind asupra altor circumstanțe enumerate mai sus.”

Curtea trebuie, de asemenea, să verifice dacă există garanții adecvate și suficiente împotriva abuzurilor, deoarece un sistem de supraveghere secretă destinat să protejeze siguranța națională, motivat de ideea apărării democrației, creează riscul de a o submina sau chiar de a o distruge (cauza *Klass și alții c. Germaniei*, Hotărârea din 6 septembrie 1978).

Pentru a fi compatibil cu exigențele articolului 8 din Convenție, un sistem de supraveghere secretă trebuie să conțină garanții stabilite de lege, aplicabile atunci când activitatea structurilor abilitate să supravegheze este controlată. Procedurile de control trebuie să respecte cât se poate de fidel valorile unei societăți democratice, în special principiul preeminenței dreptului, la care se referă în mod expres preambulul convenției. Aceasta înseamnă că orice ingerință a executivului în exercitarea drepturilor unei persoane va fi supusă unui control eficient, asigurat - **cel puțin și în ultimă instanță - de către puterea judecătorească**, care oferă cele mai largi garanții de independență, imparțialitate și procedura (cauza *Rotaru c. României*, Hotărârea din 4 mai 2000, § 59).

În speță, sistemul de control asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații - interceptarea și înregistrarea comunicărilor, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP, realizat de „*procurori sau ofițeri de urmărire penală*” nu furnizează garanții efective și reale, fiind lipsit de independență și obiectivitate, mai ales pe măsură ce, în cauza pendinte, procurorul refuză categoric prezentarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații.

În același timp, legislația nu prevede nici o procedură de control judecătoresc, în timpul aplicării măsurii sau după ce aceasta a încetat, decât la „*procurorul ierarhic superior*” șeful procesual al procurorilor și ofițerilor de urmărire penală - incompatibil cu art. 8 din Convenție.

În cauza *Rupa c. României*, Hotărârea din 14 decembrie 2004, Curtea Europeană a constatat deja că deciziile procurorului nu puteau fi atacate, la data faptelor, în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial, **singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii fiind contestația în fața procurorului ierarhic superior**, contrar articolului 8 din Convenție.

În plus, ar exista o problemă sistemică și extrem de gravă asupra încălcării drepturilor fundamentale ale omului, în situația în care legislația privind măsurile speciale de investigații, la art. 133 alin. (2) și (3), împuternicește „*efectuarea acestor măsuri în privința bănuțului, învinuțului, persoanei despre care există probe că fie contribuie la pregătirea sau la săvârșirea infracțiunii, fie primește ori transmite bani, bunuri sau informații pertinente pentru cauza penală, victimei, părții vătămate, părții civile, martorului sau rudei persoanelor respective dacă există pericol iminent pentru viața, sănătatea sau libertatea acesteia, dacă este necesară prevenirea infracțiunii sau dacă există riscul evident al pierderii iremediabile ori al denaturării probelor*”, însă toate aceste persoane menționate mai sus sunt lipsite de un mecanism eficient de contestare a abuzurilor

sau de a se plânge la un organ jurisdicțional independent și imparțial, incompatibil cu articolul 8 din Convenție.

În cauza *Kennedy c. Regatului Unit*, Hotărârea din 18 mai 2010, Curtea Europeană a declarat că trebuie avute în vedere considerațiile speciale care justifică, în cauzele având ca obiect măsuri de supraveghere secretă, derogarea de la abordarea sa generală constând în a nega persoanelor dreptul de a se plânge *in abstracto* de o anumită lege. Curtea Europeană a precizat că **principala considerație este aceea că este necesară asigurarea că natura secretă a acestor măsuri nu face ca acestea să fie inatacabile în practică și să fie exceptate de la controlul exercitat de autoritățile judiciare naționale și de Curtea Europeană.** Aceasta a considerat că, pentru a hotărî într-o anumită cauză dacă o persoană se poate plânge de o ingerință ca urmare a simplei existențe a unei legislații care permite măsuri de supraveghere secretă, **trebuie să ia în considerare disponibilitatea unei căi de atac interne**, dar și riscul ca măsurile de supraveghere secretă să fi fost aplicate persoanei respective. Curtea Europeană a adăugat că, **atunci când nu există nicio posibilitate de a contesta aplicarea unor măsuri de supraveghere secretă la nivel intern, nu sunt nejustificate suspiciunile și temerile populației cu privire la modul abuziv în care pot fi folosite atribuțiile de supraveghere secretă, Curtea Europeană a concluzionat că, în acest caz, este necesar un control mai amplu din partea sa** (§ 124).

În prezenta cauză, suntem într-o situație în care judecătorul de instrucție care a emis o autorizație de interceptarea și înregistrarea comunicărilor nu este competent să controleze punerea în aplicare a acesteia. Acesta nu este informat despre rezultatul interceptărilor și nu are competența de a verifica dacă au fost respectate condițiile aferente deciziei de acordare a autorizației. Instanțele de judecată, în general, nu sunt competente nici să exercite un control general asupra interceptărilor și înregistrărilor comunicărilor, încât controlul exercitat de instanțe este limitat la etapa inițială formală a autorizației.

Se ridică probleme grave ce țin de realizarea unui control efectiv și independent, deoarece controlul asupra interceptărilor și înregistrărilor comunicărilor, așa cum este organizat în prezent, nu îndeplinește cerințele privind independența, existența unor competențe și atribuții suficiente pentru a exercita un control imparțial și obiectiv, dreptul de control public și eficacitatea în practică.

Eficacitatea este compromisă, în speță, de lipsa unei căi de atac asupra interceptărilor și înregistrărilor comunicărilor sau lipsa de acces corespunzător la rezultatele referitoare la interceptările realizate. O persoană ale cărei convorbiri au fost puse sub ascultare și nu putea să beneficieze nici de un control a posteriori al temeiniciei interceptării convorbirilor sale din partea unei autorități judiciare independente și imparțiale, nu ține standadul prevăzut de art. 8 din Convenție (cauza *Rotaru c. României*, Hotărârea din 4 mai 2000).

Examinarea și controlul măsurilor de supraveghere secretă pot interveni în trei etape: în momentul dispunerii supravegherii, în cursul desfășurării ei sau după încetarea ei. În ceea ce privește primele două etape, însăși natura și logica supravegherii secrete impun exercitarea, fără cunoștința persoanei vizate, nu doar a supravegherii ca atare, ci și a controlului aferent. Întrucât în mod necesar persoana vizată este împiedicată să recurgă la o cale de atac eficientă ori să ia parte direct la un control, este indispensabil ca procedurile

existente să ofere ele însele garanții corespunzătoare și echivalente în apărarea drepturilor persoanei. Pentru a nu depăși limitele necesității în sensul art. 8 § 2 din Convenție, trebuie respectate cât mai fidel posibil, în procedurile de control, valorile unei societăți democratice. Într-un domeniu în care abuzurile sunt, potențial, destul de ușoare în cazuri individuale și ar putea avea consecințe negative pentru societatea democratică în ansamblu, este dezirabil în principiu să se încredințeze acest control unei instanțe deoarece puterea judecătorească oferă cele mai bune garanții de independență, imparțialitate și procedură legală (cauza *Roman Zakharov c. Rusiei*, Hotărârea din 04 decembrie 2015.).

În ceea ce privește a treia etapă, respectiv încetarea supravegherii, chestiunea notificării a posteriori a măsurilor de supraveghere este indisolubil legată de cea a eficacității **căilor de atac și deci de existența unor garanții efective împotriva folosirii abuzive a competențelor de supraveghere**. Persoana vizată cu greu poate, în principiu, să conteste retroactiv în instanță legalitatea măsurilor întreprinse fără știrea sa, dacă nu este informată despre acestea, sau dacă – în altă ipoteză –, bănuind că îi sunt ori i-au fost interceptate comunicațiile, persoana are posibilitatea de a sesiza instanțele, acestea având competență chiar dacă (cauza *Roman Zakharov c. Rusiei*, Hotărârea din 04 decembrie 2015)

În jurisprudența sa cu privire la interceptarea comunicărilor, Curtea Europeană a reținut că printre garanțiile minime necesare pentru a se evita abuzul de putere se numără măsurile care trebuie luate pentru a comunica informațiile părților (cauza *Big Brother Watch and Others c. Regatul Unit*, Hotărârea din 25 mai 2021, § 335). Așadar, legea trebuie, în special, să detalieze măsurile de precauție care trebuie luate pentru a comunica în mod intact și complet înregistrările efectuate, în scopul unui eventual control al judecătorului și al apărării (cauza *Huvig c. Franței*, Hotărârea din 24 aprilie 1990, § 34; *Valenzuela Contreras c. Spaniei*, Hotărârea din 30 iulie 1998, § 46; cauza *Prado Bugallo c. Spaniei*, Hotărârea din 18 februarie 2003, § 30; cauza *Karabeyoğlu c. Turciei*, Hotărârea din 7 iunie 2016, § 88).

De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a reținut că, deși depunerea la dosarul unei cauze a tuturor conversațiilor interceptate de la un post telefonic ar putea încălca alte drepturi, cum ar fi, de exemplu, dreptul la respectarea vieții private al altor persoane, persoanei interesate trebuie, totuși, să i se ofere posibilitatea să asculte înregistrările sau să le conteste veridicitatea, de unde rezultă și necesitatea de a le păstra intacte până la sfârșitul procesului penal și, de o manieră mai generală, de a depune la dosarul de urmărire penală probe pe care acesta le apreciază pertinente pentru apărarea intereselor sale (cauza *Dumitru Popescu c. România [nr. 2]*, Hotărârea din 26 aprilie 2007, § 78).

Nedivulgarea probelor materiale apărării care conțin astfel de informații, care i-ar permite acuzatului să se exonereze sau să i se reducă pedeapsa, ar constitui o negare a facilităților necesare pregătirii apărării și, prin urmare, o încălcare a dreptului garantat de articolul 6 § 3 lit. (b) din Convenție (cauza *Janatuinen c. Finlandei*, Hotărârea din 8 decembrie 2009, § 45).

Astfel, pentru că accesul de către autorități la informațiile în discuție trebuie să fie însoțit, *mutatis mutandis*, de garanțiile aplicabile măsurilor secrete de supraveghere, Curtea

trebuie să verifice dacă textul contestat din articolul 136 alin. (12) din CPP oferă previzibilitate, minimul de garanții și efective împotriva abuzului.

Astfel, observăm că în raport cu toate persoanele normele procesual-penale în vigoare prevăd că suporturile informaționale care conțin sintagma „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*” de efectuare a măsurilor speciale de investigații este la fel de confidențială și nu pot fi aduse la cunoștință, inclusiv bănuितului, învinuitului sau inculpatului. În plus, pe de o parte, organelor de drept li se atribuie competență de a decide nedefinit, oricând, fără o minimă justificare și respectare a garanțiilor de a refuza prezentarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații, pe baza unei sintagme neclare și nedefinite în legislație „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, pe de altă parte, persoanele care se consideră prejudiciate sunt limitați în substanță de posibilitatea și dreptul de a contesta în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz.

Astfel, Natalia Bulat, constată că sintagma „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, din cuprinsul 136 alin. (12) din CPP, este formulată de o manieră imprecisă și neclară, și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, inclusiv favorizând abuzurile la efectuarea acestor măsuri speciale de investigație, fiind contrare art. 23 alin. (2) din Constituție. Acest caracter imprevizibil și neclar al textului de lege devine evident datorită imposibilității de conturare sau explicare a acestuia în anumite limite normative, iar agenții statului, care le aplică, le pot interpreta după bunul lor plac, diferit de la caz la caz și de la o etapă de soluționare a cauzei la alta.

Evident, o dată ce agentul statului care aplică măsura specială de investigație admite anumite abuzuri, acesta va apela de fiecare dată la sintagma neclară și arbitrară „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, din cuprinsul 136 alin. (12) din CPP, și nu pentru a nu dezvălui mijloacele secrete, dar pentru a acoperi abuzurile sale sau au colegilor săi. Curtea Europeană a constatat încălcarea articolului 6 din Convenție, *inter alia*, pentru că decizia privind dovezile nedivulgate a fost luată în cadrul urmăririi penale fără a-i oferi apărării posibilitatea de a participa la procesul decizional (cauza *Janatuinen c. Finlandei*, Hotărârea din 8 decembrie 2009, § 50).

Legiuitorul, chiar dacă a operat cu sintagma „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*” nu a definit sau nu oferit vreun indiciu în cuprinsul legii procesual-penale privind semnificația acestei sintagme. Or, evidențiem faptul că nu există niciun text normativ, care ar defini noțiunea de „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, inclusiv legea nu stabilește niciun criteriu material care să indice la limitele acestor „*date*”. În aceste circumstanțe, există riscul ca aceste limite să fie apreciate, în baza unor criterii arbitrare și discreționare, de către cei investiți cu competențe de aplicare a legii.

Lipsa accesului la rezultatele măsurilor speciale de investigație obținute prin interceptarea comunicărilor telefonice, limitate sub paravanul existenței „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, poate conduce la imposibilitatea apărării de a-și verifica ipotezele cu privire la relevanța acestora și de a dovedi corectitudinea lor în fața instanțelor de fond (cauza *Natunen c. Finlandei*, Hotărârea din 31 martie 2009, § 47).

De altfel, fără ca persoana să aibă acces la suporturile informaționale cu rezultatele măsurilor speciale de investigație și să fie informată în mod corespunzător cu privire la

desfășurarea acestora, ei nu pot contesta ceva concret și efectiv în fața unei instanțe (a se vedea cauza *Khachukayev c. Rusiei*, Hotărârea din 23 aprilie 2009, § 136; *Khasuyeva c. Rusiei*, Hotărârea din 11 iunie 2009, § 126; *Dzhabrailovy c. Rusiei*, Hotărârea din 20 mai 2010, § 84 și *Akhmatkhanovy c. Rusiei*, Hotărârea din 22 iulie 2010, § 132).

Deci, singurul motiv de refuz este sintagma neclară și arbitrară „*date ce pot dezvălui mijloacele secrete*”, care nu poate fi evaluată obiectiv și cuantificată, pentru că prevederile contestate interzic nelimitat orice acces, chiar dacă statul deține și alte mecanisme prin care poate să prevină divulgarea „*datelor ce pot dezvălui mijloacele secrete*”. Astfel, prin aplicarea prevederilor articolului 212 alin (2) din CPP, persoanele pot fi prevenite de către persoana care efectuează urmărirea penală despre faptul că nu au voie să divulge datele și să-i oblige să semneze o declarație că sunt conștienți de răspunderea pe care o vor purta conform articolului 315 din CP [Divulgarea datelor urmării penale contrar interdicției persoanelor care efectuează urmărirea penală] în cazul divulgării informației.

Cu titlu de excepție, accesul poate fi restricționat de către procuror, însă printr-o ordonanță motivată, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: (i) restricția este stabilită pentru o perioadă de timp rezonabilă; (ii) restricția se referă doar la anumite date concret și (iii) există riscul ca accesul deplin la date să prejudicieze desfășurarea urmării penale. Or, proporționalitatea restricționării accesului la date și motivarea acestei măsuri sunt elemente cruciale, care trebuie evaluate cu prudență de către procurori, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei.

Așadar, decizia privind limitarea la probele nedezvăluite se ia la faza urmării penale, fără ca apărarea să aibă posibilitatea de a participa și de a contesta această procedură, la un organ jurisdicțional. Dreptul apărării de a-i fi divulgate toate probele relevante nu este un drept absolut. Totuși, restrângerile acestuia, precum și orice alte dificultăți puse în calea apărării, trebuie echilibrate în mod suficient de garanțiile minime și procedurile existente, precum și respectate de către agenții statului.

Însă, având în vedere considerentele Curții Europene în materia comunicării interceptărilor efectuate, se consideră că, în acest caz, nu a fost realizat un echilibru corect între principiile concurente, *i.e.* dreptul la viața privată al persoanelor ale căror comunicări au fost interceptate și înregistrate și asigurarea confidențialității datelor, pe de o parte, și dreptul la un proces echitabil și, în special, dreptul la apărare al acuzatului, pe de altă parte.

Ca urmare a aplicării prevederilor contestate, ar putea surveni situații în care probele care sunt, de fapt, pertinente și utile pentru apărare nu vor fi cunoscute niciodată, iar persoana în discuție este privată de dreptul de a lua cunoștință de probele respective și de a le utiliza în apărarea sa la judecarea cauzei penale. Acest fapt ar preveni eventualele abuzuri din partea autorităților și ar asigura o egalitate a armelor între partea acuzării și partea apărării, iar partea apărării și-ar putea exercita drepturile în mod efectiv și practic.

Din aceste motive, considerăm neconstituțional dispozițiile legale cuprinse în:
- articolul 136 alin. (8) din Codul de procedură penală (*în continuare- CPP*), ***în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de înfăptuire și respectare a***

condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 134 alin. (1) pct. 1 din CPP;

- textul „cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații” din articolul 136 alin. (12) din CPP inclusiv în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra corectitudinii și respectării condițiilor acestui refuz;

- articolul 26 alin. (2) și (4) din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, în partea în care nu prevede nici o procedură de control în fața unui organ jurisdicțional independent și imparțial asupra legalității, modului de desfășurare și respectare a condițiilor și a temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012. În același timp, singura cale de recurs prevăzută de lege împotriva unor astfel de decizii ale procurorului prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații, autorizate de către judecătorul de instrucție, în ordinea art. 27 alin. (1) pct. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012, poate fiind realizată doar în fața procurorului ierarhic superior, decizia căruia nu mai poate fi contestată.

În raport cu prevederile articolului 20, 23 și 26, 28 și 30 în coroborare cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei nr. 10-819/2026, aflate la Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana).

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

17 aprilie 2026

AVOCAT
Reprezentant
Ivan UNGUREAN

(semnatura)

ÎNVINUITĂ
Natalia BULAT

(Semnătura)